

# Spis treści

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| Przedmowa .....                                                  | 7   |
| Rozdział I. Ogólna charakterystyka pozytywizmu .....             | 9   |
| Rozdział II. Wczesne wersje pozytywizmu i David Hume .....       | 19  |
| 1. Pozytywizm średniowieczny .....                               | 20  |
| 2. Wątki pozytywistyczne w XVII wieku .....                      | 26  |
| 3. Pozytywizm oświecenia .....                                   | 37  |
| 4. David Hume .....                                              | 38  |
| 5. Destrukcyjne wyniki dzieła Hume'a .....                       | 45  |
| Rozdział III. August Comte – pozytywizm epoki romantycznej ..... | 54  |
| 1. Spór o Comte'a .....                                          | 54  |
| 2. Życie Comte'a .....                                           | 55  |
| 3. Idea reformy społecznej .....                                 | 57  |
| 4. Reforma nauk. Prawo trzech stadiów .....                      | 60  |
| 5. Program nauki o społeczeństwie .....                          | 69  |
| 6. Religia ludzkości .....                                       | 71  |
| 7. Wyniki Comte'a .....                                          | 74  |
| Rozdział IV. Pozytywizm tryumfujący .....                        | 80  |
| 1. Claude Bernard: spontaniczny pozytywizm nauki ....            | 81  |
| 2. Próba etyki pozytywistycznej: John Stuart Mill .....          | 86  |
| 3. Herbert Spencer: pozytywizm ewolucjonistyczny .....           | 97  |
| Rozdział V. Pozytywizm epoki modernizmu .....                    | 111 |
| 1. Miejsce empiriokrytycyzmu w kulturze .....                    | 111 |
| 2. Avenarius: idea filozofii naukowej .....                      | 113 |
| 3. Avenarius: krytyka doświadczenia .....                        | 115 |

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4. Krytyka introjekcji. Koordynacja jaźni i otoczenia . .                                       | 117 |
| 5. Zasada ekonomii . . . . .                                                                    | 122 |
| 6. Ernst Mach . . . . .                                                                         | 126 |
| 7. Krytyka filozofii empiriokrytycznej . . . . .                                                | 133 |
| Rozdział VI. Konwencjonalizm – destrukcja pojęcia faktu . . . . .                               | 142 |
| 1. Przewodnia myśl konwencjonalistycznej krytyki . . .                                          | 142 |
| 2. Niemożliwość weryfikacji i falsyfikacji hipotez . . .                                        | 144 |
| 3. Krytyka . . . . .                                                                            | 149 |
| 4. Ideologiczne interpretacje konwencjonalizmu . . . .                                          | 155 |
| 5. Wyniki . . . . .                                                                             | 158 |
| Rozdział VII. Metoda pragmatyczna wobec pozytywizmu . . . . .                                   | 163 |
| 1. Pozytywizm Peirce’a . . . . .                                                                | 164 |
| 2. Pragmatyczna rehabilitacja metafizyki . . . . .                                              | 170 |
| 3. Inne wersje metody pragmatycznej. Jej sens ogólny                                            | 178 |
| Rozdział VIII. Empiryzm logiczny – scjentystyczna obrona cywilizacji<br>wobec kryzysu . . . . . | 183 |
| 1. Źródła logicznego empiryzmu. Jego samookreślenie                                             | 183 |
| 2. Ludwik Wittgenstein . . . . .                                                                | 189 |
| 3. Zdania naukowe i metafizyka . . . . .                                                        | 193 |
| 4. Fizykalistyczny program nauki . . . . .                                                      | 199 |
| 5. Humanistyka i świat wartości . . . . .                                                       | 201 |
| 6. Empiryzm logiczny w Polsce . . . . .                                                         | 204 |
| 7. Metodologia operacjonistyczna . . . . .                                                      | 207 |
| 8. Sens ideowy empiryzmu logicznego . . . . .                                                   | 209 |
| Zakończenie . . . . .                                                                           | 219 |
| Wybór bibliografii w języku polskim . . . . .                                                   | 231 |
| Indeks osób . . . . .                                                                           | 235 |
| Indeks pojęć . . . . .                                                                          | 238 |